

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino vred
in v Mariboru s pošilja-
njem na dom
za celo leto 3 gld. — kr.
„ pol leta 1 „ 60 „
„ četrt leta — „ 80 „
Naročnina se pošilja
opravištvu v stolnem
farovžu.

Deležniki tisk. društva
dobivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Posamesne liste
prodaja knjigar Novak
na velikem trgu
po 5 kr. — Rokopisi
se ne vračajo, nepla-
čani listi se ne spre-
jemajo. —

Za oznanila se pla-
čuje od navadne vrsti-
ce, če se natisne en-
krat, 8 kr., dvakrat 12
kr., trikrat 16 kr.

Nesloge slovenske žalosten sad.

Česar smo se bali, se je zgodilo: Pri volitvi in trgovinsko in obrtnijsko zbornico na Kranjskem zmagali so dne 8. t. m. v kupčijem oddelku nemškutarji. Voli še obrtnijski oddelok in sicer 12 mož, 2 več od trgovinskega, in slednjič 2 zastopnika rudarski oddelok. Če zmagajo nemčurski kandidati proti narodnim še tudi v drugem, obrtnijskem oddelku, kar je celó lahko mogoče po vladnem pritiskovanju, ki se je v prvem oddelku tako uspešno pokazalo, je tudi na Kranjskem národna večina deželnega zbora pokopana, ker voli kupčijska zbornica izmed sebe 2 poslance v deželni zbor, enega ali dva pa lahko vlada za se pridobi, če dež. zbor razpusti in nove volitve razpiše.

Tako bi imeli v deželi, ki šteje med blizu 433.000 prebivalci komaj kakih 20.000 Nemcev, nemčurji večino, Slovenci, ki so v ogromni večini, bi pa bili v manjšini! S tem izgubimo tudi drugi Slovenci krepko zaslonbo, kajti če je glava bolana, otrpnejo vsi udi.

Kaj je te najnovejše zgube in národne sramote krivo? Neposredno seveda grozno pritiskanje vladnih organov, samovoljnost pri sestavi volilnih imenikov, iz katerih je bilo kakih 150 volilcev izbranih, ki so doslej vedno v tem oddelku volili, in kar je še več tacihi sredstev, ki jih ustavaki pri volitvah povsod rabijo. Toda po našem prepričanju je te zgube posredno in morebiti najbolj kriva nesloga, ker se je množina volilcev posebno po mestih obrnila na liberalno stran, ki vleče z nemčurji. Sicer ima tudi národna stranka na Kranjskem svojih „mladih“, ki so z nemčurskimi liberalci enega duha. Pričakovati je toraj bilo, da bodo nemčurji rajše potegnili s Slovenci kakor pa z ustavaki. Pa vendar se to ni zgodilo, in toraj je mladoslovenska liberalna politika tudi tukaj — na cedilu ostala!

Stranka, katero je „Narod“ par let sem obdeloval in proti konservativni stranki ščuval, je namreč mislila, da si bo z liberalizmom pridobila nemčurje po vseh mestih na Slovenskem,

da se bo z liberalizmom prikupila tudi liberalni večini v državnem zboru. Bridka skušnja pa zdaj kaže, da ostane nemčur, kar je, in da ga ni volja stopiti pod národno zastavo, naj se národna stranka še tako liberalno zvija.

Skušnja nas dalje uči, da vnanje prijateljstvo Slovencev z nemčurji tudi národnost duši. Z nemčurji se naši „narodnjaki“ lepo — nemški pogovarjajo, skoro nikjer več ne čuješ slovenskega govorjenja po mestih in trgih. Čudili se toraj nismo, ko smo brali, da se je celó v Ljubljani osnovalo društvo národnjakov, ki so si besedo dali, da se odsle le slovenščine v razgovorih posluževati hoté. Po drugod še se na to ne misli. — Liberalni „taterman“ brani národnjakom najnovejšega kopita družiti se z narodnimi duhovniki, ker se „narodnjaki“ bojé, da jih liberalni nemčur za — „klerikalce“ ima! Tako je opešalo vse družbinsko življenje, so potihnille národne veselice, národno petje, čitalnice, veseli shodi in tabori, — Slovenci postali so — dolgočasni! In vendar ne dvomi nihčér, koliko moč da imajo lepe národne veselice tudi na — nemčurski svet. Kdor je videl svečanost v poslavljenju sv. Cirila in Metoda in drugih narodnih veselie v Mariboru, v Celju, v Ptujju itd. pred leti, ko je ves nemčurski svet v naše sobane tiščal, ta občuti z nami vred bridkost pri sedanjí grobni tihoti!

In kaj je vsega tega krivo? Liberalizem! Nemško časnikarstvo je že zdavno po večini prišlo židovom v roke; iz tega zajemajo ljudje po mestih svojo duševno hrano, strup proti cerkvi in duhovskemu stanu. Z Beustom so prišle v Avstrijo cerkvi sovražne postave in „purgarsko“ ministerstvo je storilo vse, da je vera pračetov sramota, brezverstvo pa častno in znamenje „omike“ postalo. Mnogo Slovencev je sedlo na telimanice, in zato raj imamo — smole povsod!

Národna stranka zamore le napredovati in nasprotnike zmagati, ako je to, kar je národ sam: združba poštenih, omikanih, delavnih mož, ki v javnem življenju, posebno kot poslanci, ne

oskrunjajo narodovih svetinj, vere in pravice kat. cerkve!

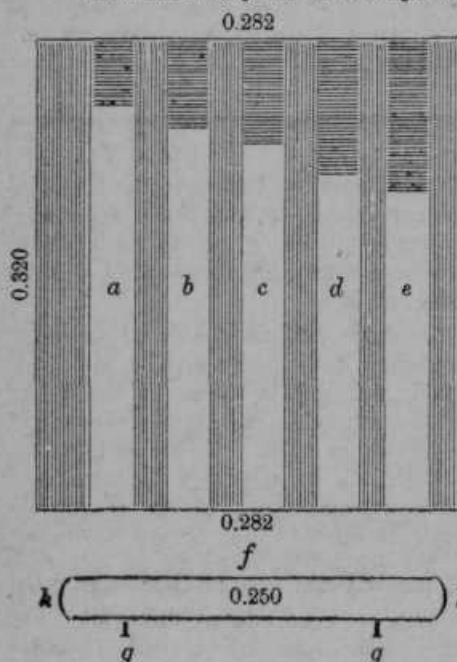
Naj bi vsaj žalostni sad liberalizma vse narodnjake k temu spoznanju dovedel!

Gospodarske stvari.

Lembaški panji ali koši.

III.

Leva stran stroja za izdelovanje satovnikov.

Razjasnjen-
je obrisa.

Leva stran stroja za izdelovanje satovnikov je ravno tako dolga in široka, kakor desna, ter ima pribite 0.020 Mm. široke in 0.007 Mm. debele deskice tako, da vmes ostane 0.026 Mm. prostora, kateri služi za izmeriti dolgotost deskic, iz

kterih se satovniki zlagajo (glej temne kraje obrisa).

Prostor a) je širok 0.026 Mm. in dolg 0.270 Mm. za izmeriti deskice, s katerimi se satovniki pokrivajo; b) je dolg 0.250 Mm. za zgornjo deskico satovnik; c) je dolg 0.243 Mm. za postranske deskice satovnik; d) je dolg 0.222 Mm. za spodnje deskice satovnik; in e) je dolg 0.208 Mm. za srednje deskice satovnik.

Spodnji obris f) kaže zgornjo deskico satovnika, ki je na krajih hh) okroglo prirezana, in ima na eni strani gg) 0.008 Mm. dolge žrebliče nabite.

Tukaj moram še pristaviti, da so vse deskice nalašč enako debele in široke, da se dajo povsod porabiti. In satovniki se naj tako vlagajo, da so žrebliči proti dvercem obrnjeni, da se za nje satovnik prejema, kedar ga je treba izleči.

Kopa premišljevanj in zdravih ravnil o vzrejevanju goveje živine.

Živalsko truplo se iz delkov tistih rastlin snuje, ktere se živini v hrano pokladajo. Kolikor bolje toraj gospodar zna, koliko in kakošne klaje in v kateri zmesi med seboj da gre živini pokladati, toliko krepkejše in svojemu namenu primer-

nejše jo bode živalski želodec tudi prekuhal in do dobrega prebavljaj, toliko lahknejše pa se bode tudi na živini narejalo mesó in mast.

Da živinoreja dobiček vrže, je veliko od dobre lastnosti živine odvisno, da položeno klajo tudi kolikor mogoče do zadnjega zobca prebavi in v sebi potrebne snovi preobrne. Ta lastnost živine je pa poprek pri raznih plemenih in rodih v ravno tako različni stopnji razvita kakor njena telesna postava in sklad. Toraj je za požlahtnovanje kakega živalskega plemena velike važnosti, da se le živali take plêhe izbirajo, ki imajo poleg lepe postave tudi to dobro lastnost, da rade jedó in povžito hrano tudi popolnoma porabijo, v hasnovite snovi spreobrnejo. Da ta lastnost od starih na mlade prebaja, o tem ni celó nič dvomiti. V kaki meri da pa je pri zarodu razvita, to je več ali manj dano živinorejcu v roke. Angležki živinorejci saj imajo pregovor, ki pravi: „Boljši del plemena gre skozi gobec“. Koliko pa ti živinorejci po vsestranskem oziru na ta pregovor dosežajo, je dosti znano.

Vspreh pri živinoreji je bistveno, odvisen od tega, kako in kaj da se živini poklada. Začnimo koj pri teletih.

Pri vzrejevanju telet se je sledečih ravnil držati:

1. Brž po rojstvu je treba na to gledati, da se teletu zamlezvo, t. j. debelo, rumenkasto mleko v maternem vimenu ne odtegne. Potem dobiva tele v prvih 6 tednih materino mleko, bodi že da pri materi sesa ali pa iz kake golide mleko pije. Če pije, se mu mora na dan 8½ bokala mleka v 4—5 razdelkih podati. Posoda mora biti vsakokrat prav dobro očiščena, da se kisloba v njej ne napravi.

2. Da se tèle kolikor mogoče prej samo jesti navadi, se mu že v drugem tednu daje zmes zdrobljene lanene prge ali preše, zdrobljenega ovsa in rezanega travniškega sena. Tota krmina zmes se po potrebi pomnoži. Prva dva dni se živinče večkrat h koritu pelje in njegov gobček rahlo v krmo vtakne, da se tako trde klaje jemati privadi. Poleg korita mora zmirom vedro ali škaaf s frišno vodo stati, da more, če se mu zljubi, piti. Dobro je tudi, če ima tèle kamen lizavne soli v koritu, da jo more včasih lizati.

3. Ko 6 tednov preteče, se mleko malo po malem z mlačno vodo pomeša, tako da je tèle po drugih 3 tednih na trdno krmo s frišno pitno vodo in lizavno soljo odstavljeno.

4. Od 10. tedna počenši polaga se teletu: zmes zdrobljenega ovsa ¾ do 1 funta, lanene prge, (preše) ¾ do 1 funta in nekoliko perišč rezanega travniškega sena. Vrh tega se polaga v jasli še nekoliko dolgega sena, kakor potreba nanese.

5. Vsakdanji pokladki zdrobljenega ovsa se na 2 funta, lanena prga na 1 funt pomnoži in če tèle vse to pojé, se še 1 funt rženih otrobov pridene. Lanena prga sama na sebi pa zanaprej